

Db. 15

201
Hingewandte Stunden unentgeltlich labor. auch präsumt benecklan

QUOD ECCLESIAE ET REIPUB.
LITERARIAE BENE
voctat

DECANUS
FACULTATIS PHILOSOPHICÆ
IN ILLUSTRİ ELECTORALI
Academiã ad via-
drum.

M. GEORGIUS NEAN-
DER GRÆCÆ LINGUÆ
Profess. P.

*tempore monitus
officij ratione adductus*

Philosophiæ & liberalium artium Studiosos
ad petenda Philosophicorum honorum
insignia peramanter
invitat.

Literis
MICHAELIS KOCHII.

241

ADUS RECTOR ET ACADEMIA
LITTEARUM BEROLINENSIS

DECANIUS

FACULTAS PHILOSOPHICA
INSTITUTUM HISTORICUM

M. GEORGIUS NEAN
DE GRÆCÆ LINGUÆ

PROFESSOR

INSTITUTUM HISTORICUM
ADUS RECTOR ET ACADEMIA
LITTEARUM BEROLINENSIS

MICHAELIS ROEMER

VM multa ab A

scræo vate, qui se laurum ab ipsis accepisse Musis gloriatus est, in libris *ἔργων καὶ ἡμερῶν* præclare & divinitus dicta sunt: sc̄tū haud sc̄io an quicquam præclarius, atq; ad vitam hominis honestè tuendam laudabiliterque agendam

accommodatus hisce versiculis:

*Ἐξ ἔργων ἄνδρες πολὺ μῆλοί τ' ἀφνειοί τε
καὶ τ' ἐργαζόμενοι, πολὺ φίλτρον ἀθανάτοισιν
ἔσονται, ἢ δὲ βροτοῖς, μάλα γὰρ συνέχουσιν ἄεργός.
Ἔργον δ' ἄνδρ' ὄνειδος, ἀεργίη δὲ τ' ὄνειδος.*

Quibus sanè verbis non Helotum solum, ut Cleomenes olim putabat, sed etiã civium ingenuorum Poeta Persæ fratri cunctisque mortalibus assiduitatem & diligentiam commendat, eisdemq; ab ignavia & turpi otio seriò dehortatur. Inter omnia enim vitia, quibus hominum genus, maximè est obnoxium, socordia in primis detestanda & fugienda: quod non solummodo libidinum & aliorum vitiorum origo sit & statuatur, sed Corpori etiam & animo hominis detrimenti multum importet. Enimverò quis inficias juerit? ignavos in timore nimio educari, & non modo servilem abjectumque animum semper habere, cum nullam vim, nullaque pericula forti animo subeant & perferant, sed vel somno nimium indul-

dulgeant, vel mali semper aliquid agant: verum etiam
corpori suo non parum incommodare: dum multos
pravos humores torpore suo cumulant, gravissimos &
periculosissimos morbos, immo sapissimè mortē ipsam
ante tempus à Deo præstitutum sibi accersunt. Quin &
Deus ipse ignavis infensissimus est, eosque fame, inopia,
morbis affligere & alijs gravissimis pennis afficere solet.
Atque eam ob causam Salomon, quo Sol sapientiore in
his terris nullum conspexit unquā, ignavum exhibet
pannis oblitum, lacerū, squallidum, manib. complicatis
dormitantem, quem egestas ut viator armatus circū ob-
sideat. Nec quisquam hominum benè sentientium est,
qui socordes & inertes ulla re præclara dignos iudicet, &
non potius tanquam inutilia terræ pondera exeret, r,
probris afficiat & puniendos existimet. Unde rectè Pa-
filius: *μίσος ἄγως ἀξία ἢ καταγνώσεως ἢ αἰσχρίας: μέριμνα. ὁ δὲ*
μελίσις χεῖρονα ποιεῖται τὸν ἀνδραγωγὸν h. e. Otium profectò
condemnatione & odio dignum, quo formicis & apibus
deterior homo redditur. Egyptijs suorum inertiam ca-
pitalibus panis coercerant. Nabathæis morem fuisse se-
gimus, ut negligens, remissus & otiosus, qui opes pater-
nas ignavia minuisset, pena multaretur; & Sardoia lex,
teste Aliano, unumquemque laborum, victus, totiusque
vitæ rationem reddere cogebat, ignavis turpique otio
diffluentibus penas infligebat. Quemadmodum igitur
ignavia atq; negligentia hominibus tanquam probrum
meritò obijciuntur, unde quos Græca lingua malos *φάυλοι*
vernacula nostra ignavos *faule*; & quos illa ignavos
ἀργούς, nostra malos *arge* appellat, quod scilicet & segnes
sint improbi, & improbi segnes in rebus bonis efficien-
dis: ita diligentia seu labor in iisdem, maximè si florentis
sint ætatis, non immeritò commendatur: Et ut illa
cane

tane & angve pejus fugienda & vitanda: ita hic libenter
 suscipiendus & fortiter est perferendus: Cum & à Deo
 hominibus imponatur & præmia amplissima consequatur.
 Essi enim omnia bona à divino & caelesti numine
 proveniunt: ea tamen non cum ignavis & desidiolis, sed
 sedulis & laboriosis communicantur: ut præclare dixit
 Epicharmus: τῶν πόνων πολλὰ σὺν ἡμῖν πάντα ταῦτα· οἱ θεοὶ.
 Ac utilis quidem labor, honestis rebus qui impenditur,
 Cum animo, tum corpori humano censetur: illi, ne tor-
 pescat & labefactetur, ineptusque ad honestas & laudabi-
 les actiones edendas reddatur: huic, ne pravis succis re-
 pleatur, & morbis gravibus periculosisque affligatur, sed
 benè temperatum constituatur, animoque fidelem præ-
 stet operam in fugiendis turpibus & prosequendis re-
 bus honestis. Ex quo rectè Basilii scripsit: Ἔστιν ἐν πόνων
 ὑγεία καὶ ἐξ ἰδεῶν σωτηρία. Ex laboribus valetudo, ex su-
 doribus salus: & Plato, ἡ τῶν σωμάτων ἕξις ὑπὸ ἡσυχίας μὲν
 ἢ ἀεργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ ἢ κινήσεων ὡς ἐπὶ τὸ πο-
 λυώσεται h. e. Corporum habitus quiete ac otio cor-
 rumpitur, exercitijs & motibus magna parte conserva-
 tur. Necessarius autem est, tum ut ignominiam & famem
 fugiamus, tum ut honestè nos & nostros in hac arumno-
 sa vitâ sustentemus: nam teste Horatio,

Nisi sine magno

Vita labore dedit mortalibus:

& eleganter Critias apud Stobæum ait:

μοχθεῖν ἀνάγκη τῆς θείουρας εὐτυχίης,

Laborare necesse volentibus fortunatos esse.

Jam verò non profani solum, sed & sac.: scriptores labo-
 rem, ad quem nati sumus, nobis commédant. Hinc illud
 Solymorum Regis & Psaltes: Labores fructuum tuorum
 edes, beatus es, & præclare tecum agetur; & Siracida:

*Commendate
 laboris*

ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνε ἐν ἑσυχῆς, ἢ πᾶν ἀπράσιον αὐτὸ καὶ μὴ σοὶ
 ἀπειρήσει. In omnib. operibus tuis assiduis esto, & nullus
 te morbus corripiet: & Gentium Apostoli: ἢ τις ἔθελει
 ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐδιδίκατο Qui non vult laborare, non debet
 manducare. Laertius Cleanthem Philosophum alterum
 Herculem vulgo dictum fuisse tradit, quod esset omni-
 um laborum patientissimus, adeo ut noctu hauriendo ē
 puteo aquam victum diurnum pararet: unde & Φρῆσάν-
 τλης pro Cleanthe dictus. Sic Maximilianus imperator
 laborum tam patiens fuit, ut in multam noctem crebro
 scriberet, res magnas ageret, sapē etiam arma itastaret;
 æstum & frigus, in ediam, & commeatus penuriam æquo
 animo ferret. Quod si hominum exempla ad laborem
 nos incitare non valent, moveant saltem brutorum ani-
 mantium, formicæ maximè, quæ non interdum solum, ve-
 rum etiam noctibus laborem exercet, itemque apum:
 Unde ad utrasque Sapientissimus mortalium Salomon
 tanquam ad vitæ & laborum magistras nos remittit. La-
 borem autem non Corporis tantum, sed animi quoq; u-
 tilem & necessarium esse existimamus ad quævis bona à
 Deo impetranda. Nemo enim virtutem & eruditionem
 absque labore & sudore est consecutus: quia, Hesiodo
 teste,

τῆς ἀρετῆς ἰδεῶνται θεοὶ περὶ ἀερίθεν ἔθλων,
Virtutem posuere Dij sudore parandam.

& Basiliius affirmat: nihil bonorum facile esse, nullum
 dormientem trophæum unquam fixisse, neque in deli-
 tijs viventem & cantibus sese oblectantem, pietatis co-
 ronam esse decoratam; nec aliquem, qui non cucurrerit,
 palmam & brabeon retulisse: labores gloriam parere, su-
 dores coronas comparare. His coronis & hac gloriâ di-
 gni quovis tempore iudicati sunt, qui assiduis laboribus,
 inde-

3
 3

indefesso studio & cura magnam bonarum rerum supellectilem sibi compararunt, artes ingenuas & utiles optime didicerunt, & virtutibus sedulam navarunt operam; ut nempe & laborum suorum acciperent auctoramentum, & ad res præclare in posterum gerendas verum haberent incitamentum. Vix enim invenitur, qui laboribus susceptis periculisque aditis non quasi mercedem rerum gestarum desideret gloriam. Hæc una Herculem ad labores omniaque pericula fortiter subeunda impulit, ut nihil tam horrendum, tamque arduum fuerit, quod labore & patientia non ab eo sit superatum. Hæc finis studiorum est, ad quem tendunt, & quo potiuntur boni, modesti & industrij juvenes, qui in artium humaniorum studio spacia non parva fecerunt. Et quemadmodum corona oleaginea victoribus olim in olympicis certaminibus ab ipso Hercule primum instituta proposita, etsi non magni erat pretij, tamen quia ob virtutem dabatur, amplissimam censebatur præmium: Sic honores, qui optimarum artium & linguarum studiosis, in philosophia pentathlis tribuuntur, non ad tempus, sed perpetuo duratura virtutis & doctrinae sunt & habentur brabea. Quæ cum Academia nostra permissu Serenissimi Electoris, more à majoribus instituto & recepto publice eruditione & virtute præstantibus viris conferre soleat, & à Decanis quolibet semestri requiratur, ut non tantum declamationes & disputationes frequentes, sed promotiones etiam h. c. graduum Philosophicorum collationes & renunciationes habeantur: Officium Decanatus, quo ex voluntate Amplissimi collegij Philosophici hac ætate fungor, à me exigit, ut publico programme modestos & instudij honestarum artium probe versatos juvenes & adolescentes ad honorum gradus & titulos peten-

petendum invitem, aditumque ad consequenda virtutum & doctrinae insignia patefaciam. Vos igitur adolescentes & juvenes lectissimi, qui non ignaviae & luxui, sed honestis laboribus dediti fuistis, omnemque diligentiam & operam in artibus ingenuis perdiscendis & moribus recte informandis adhibuistis, amice compello, & officij ratione hortor, ut publica illa doctrina virtutisq; testimonia vestrae non negligatis, sed primo quoque tempore à Collegio nostro petatis, certoque statuatis, vos illis non impeditum, ut multi perperam sentiunt, sed melius adjutum, & celerius promotum iri: Cum morum & studiorum exploratio, quae à Collegio nostro instituitur, sapissime in causa sit, ut alij cum majori auctoritate doceant, alij ad majora & honestiora officia evehantur, & pluribus bonis augeantur. De meo & Collegiarum meorum favore & humanitate non est quod dubitetis: cum huic semper studeamus, illum modestis & in literis humanioribus probe versatis viris & juvenibus nullo non tempore exhibeamus. Quod restat, Deum Opt. Max. supplici voce & mente precemur, ut in hoc turbulentissimo Germaniae, Communis nostrae patriae, imò totius Europae statu tranquilla Ecclesiae suae, & quae ejus seminaria sunt, scholis, hospitio la largiatur, omnia corporis & animae pericula & mala capitibus nostris imminencia clementer averruncet, ne cum impijs pereamus, sed cum pijs & fidelibus ipsum crinum in aeternum celebremus. Valete. P. P. sub sigillo Decanatus nostri. prid. Idus Quintileis,

Ja 666

ULB Halle

3

002 177 021

56-706

V017

MC

by labor. cum primum honor et gloria

201

Æ ET REIPUB.
 AE BENE
 et

ANUS

HILOSOPHICÆ
 ECTORALI
 ad via-

IS NEAN-
 E LINGUÆ
 P.

nitus
 ne adductus

umartium Studiosos
 icorum honorum
 amanter
 t.

is
KOCHII.

